

PROJEKT

Nové výzvy, nové příležitosti, nová škola

*Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem
České republiky*

Ezop Bajky

pracovní list
(lze použít k přípravě studentů k nové maturitě)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Umělecký text:

Zuřivý pes

Zuřivý pes ležel v jeslích
plných sena,
Kdykoli se chtěl přiblížit některý vůl
a chtěl žrát,
vrčel, cenil zuby, vztekle štěkal
a bránil přistoupit.
Hrdino, sám seno nežereš,
abys měl právo hrabat pro sebe,
tak druhému lotrovsky závidíš
a nepřeješ, pravili volí.

Je mnoho lidí, kteří závidí,
co sami mít nemohou,
a právě proto druhým nejvíc škodí.

Neumělecký text:

Lze předpokládat, že v Čechách byly **B.** známy na základě latin. zpracování. Nejstarší čes. redakce, parafrázující 60 bajek Anonymových, pochází z 15. stol. a je obsažena ve Sborníku hraběte Baworowského. Nejobsáhlejší vydání Ezopových bajek v Prostějovském sborníku (*16. stol.) Jana Krona Albína (Vrchbělského) se opírá o překlad něm. redakce Steinhöwelovy a je doplněno Albínovým překladem Nových fabulí přímo z řečtiny. Části sborníku se v četných otiscích objevují až do 19. stol.

I. Analýza výňatku z uměleckého díla

- a) Charakterizujte žánr, k němuž text patří a jehož zakladatelem Ezop je.
- b) Formální znaky tohoto žánru doložte na textu.
- c) Vysvětlete a vyhledejte v textu:
personifikaci, antropomorfizaci, alegorii, pointu
- d) Jaká vlastnost vyplývá z textu? K uvedené vlastnosti utvořte antonymum.
- e) Jaké vlastnosti ztělesňují volí a jaké vlk?

II. Obecně kulturní a literárněhistorický kontext díla

- a) Zasad'te tvorbu Ezopa do literárněhistorických souvislostí.
- b) Kteří další autoři v této době tvořili?
- c) Charakterizujte jazyk a styl Ezopa, rozsah příběhu.
- d) Která z dalších bajek Ezopa vám utkvěla, pohovořte o ní.
- e) Co víte o životě Ezopa?
- f) Které autory Ezop svou tvorbou inspiroval?
- g) Kdo z českých autorů tvořil bajky?

III. Porovnání výňatku z uměleckého textu s výňatkem z textu neuměleckého

- a) Postihněte souvislost mezi oběma výňatky.

IV. Typické rysy daného neuměleckého textu, jeho stylová a jazyková charakteristika

- a) Identifikujte funkční styl, zdůvodněte.
- b) Kde byste se s textem tohoto typu mohli setkat?
- c) Postihněte účel textu.
- d) Charakterizujte slovní zásobu textu.
- e) Vysvětlete smysl užití zkratk.